

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

4550 гр. Пещера, общ. Пещера, обл. Пазарджик, ул. „Димчо Дебелянов“ № 4,
тел./факс: 0350/ 6-36-41, e-mail: ohridski@abv.bg, 1302630@edu.mon.bg

web site: <https://ohridski.eu>

Утвърждавам !

Директор:
/ Павлинка Шопова – Начкова /

Програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

в СУ “Св. Климент Охридски”, гр. Пещера
за учебната 2024/2025 година

*Програмата е актуализирана и приета на заседание на Педагогическия съвет
с Решение № 77 от Протокол № 11 /12.09.24 година
и е утвърдена със заповед на директора № 1047 /13.09.24 година*

I. Предназначение на програмата

Програмата е изготвена в изпълнение на изискванията на Националната програма „На училище без отсъствия”, мярка „Без свободен час” и е съобразена с изискванията на Наредба № 13/21.09.16 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Програмата е част от стратегията за развитието на училището.

Предназначена е за учители - неспециалисти, които ще водят учебни часове в случай на отсъстващи от учебни занятия учители и не осигурени заместници - специалисти. Съобразена е както с възрастта и интересите на учениците от I до XII клас, така и с приоритетите и ресурса на училището. За провеждането на часовете, които не се водят от учители специалисти, са подготвени материали в електронна среда (в платформата Тиймс - в екип Учители).

II. Цели на обучението

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимно свързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към

придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

- ❖ **Гражданското образование** е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина, и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
- ❖ **Здравното образование** е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
- ❖ **Екологичното образование** е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
- ❖ **Интеркултурното образование** е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
- ❖ **Военното обучение и защитата на родината** е насочено към запознаване с историята и предназначението на военните сили на България, гражданско - военните отношения, оцеляване на населението при терористични действия и война.

III. Очаквани резултати от обучението

- ❖ Да се осъзнае връзката между права и отговорности.
- ❖ Да се развият нагласи за толерантно поведение и приемане на различията.
- ❖ Да се оценява влиянието на собствените постъпки и поведение.
- ❖ Да се изградят умения да защитават своите права и правата на другите.
- ❖ Да се развиват нагласи и умения, които насърчават и защитават собственото здраве и здравето на другите.
- ❖ Да се придобие представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света.
- ❖ Да се познават и спазват нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата.
- ❖ Да се запознаят със съвременните въоръжени сили на Република България и отбраната на страната.

IV. Начини и форми за осъществяване на програмата

В СУ „Св. Климент Охридски“ – гр.Пещера , гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява в:

1. Час на класа - обучението по отделни тематични области може да се осъществява от гост-лектори в присъствието на класния ръководител.
2. Заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден.
3. Рамките на Национална програма „Без свободен час“.
4. Рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.
5. Ученическото самоуправление - при подходящи теми от годишния календар на училището, свързани с честването на национални и официални празници, на дните на национални герои и будители, на празника на училището, както и при организирането на изложби и кампании.

V. Обяснителни бележки

- ❖ Темите, предвидени за всеки клас са качени в електронния дневник „Школо“.
- ❖ Отбелязването на взетите теми ще се отразява както всеки друг взет час в дневника.
- ❖ Всеки учител има възможност да използва подготвените ресурси по всяка тема от програмата. Ресурсите са достъпни в платформата Тиймс. При избора се има предвид възрастта на учениците и най-вече техния интерес към определена проблематика. Учителят отразява избраната тема в електронния дневник на паралелката
- ❖ Когато се организира час по ученическо самоуправление, учителят вписва в ел. дневник и декларацията за заместване - тема: Ученическо самоуправление (организиране на учениците за провеждане на изложба, състезание, олимпиада, кампания и др.). Само в тези случаи, заместващите учители информират лично председателя на комисията по изготвяне на програмата да направи необходимата корекция в платформата.
- ❖ Основна форма на работа - дискусия. Други форми - казуси, анкети, изследвания, сбирки, ситуационни игри, тематични презентации, лекции от други специалисти, есета, портфолиа.
- ❖ Основен принцип на работа - активност и дискуссионност, които позволяват активно участие на учениците, възможности за изразяване на собствени ценности, нагласи, гледни точки.
- ❖ Учебната програма не предполага записване на учебен план и вписване на количествени оценки.

VI.Списък на темите по класове:

Етап	№	Тема	Класове, в които са взети темите				
			I	II	III	IVa	IVб
	1.	Аз и другите - междуличностни отношения.	I	II	III	IVa	IVб
	2.	Бързо и спокойно. Терористична заплаха.	I	II	III	IVa	IVб
	3.	Толерантност и диалог.	I	II	III	IVa	IVб
	4.	Да се движим всеки ден.	I	II	III	IVa	IVб

Н а ч а л е н	5.	Грижа за всекидневния тоалет.	I	II	III	IVa	IVб	
	6.	Права, задължения и отговорности.	I	II	III	IVa	IVб	
	7.	Здравословна и балансирана храна.	I	II	III	IVa	IVб	
	8.	Познаваме ли източниците на енергия?	I	II	III	IVa	IVб	
	9.	Умеем ли да пазим природата?	I	II	III	IVa	IVб	
	10.	Най-българските празници.	I	II	III	IVa	IVб	
	11.	Благотворителност.	I	II	III	IVa	IVб	
	12.	Вредата от мониторите.	I	II	III	IVa	IVб	
	13.	Нашият дом-Земята.	I	II	III	IVa	IVб	
	14.	Извинявай и Благодаря.	I	II	III	IVa	IVб	
	15.	Къде отиват боклуците?	I	II	III	IVa	IVб	
	16.	Екологична приказка.	I	II	III	IVa	IVб	
	17.	Без насилие.	I	II	III	IVa	IVб	
	18.	Моето семейство.	I	II	III	IVa	IVб	
	19.	Полезни и вредни храни.	I	II	III	IVa	IVб	
	20.	Ролята на семейството в миналото.	I	II	III	IVa	IVб	
	21.	Превенция на агресията и насилието.	I	II	III	IVa	IVб	
	22.	Здравословно хранене.	I	II	IIIa	IVa	IVб	
	23.	Международен ден на Земята.	I	II	III	IVa	IVб	
	24.	Има ли опасности в мрежата?	I	II	III	IVa	IVб	
		1.	Аз и моите приятели.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
		2.	Изграждане на приятелства.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
		3.	Общуване, споделяне, разбирателство с другите.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
	4.	Мирно решаване на конфликти.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	5.	Модели на поведение.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	

П р о г р а м а з и а л е н	6.	Интеркултурен диалог- всички сме различни.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	7.	Грижа за всекидневния тоалет.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	8.	Етнически общности.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	9.	Умеем ли да пазим природата?	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	10.	Опазване на природните ресурси.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	11.	Превенция на тероризма.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	12.	Образованието – ключ към успеха.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	13.	Ден на обединена Европа.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	14.	Култура на хранене.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	15.	Болести предавани по полов път.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	16.	Екологично възпитание.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	17.	Кибер тормоз.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	18.	Вредата от алкохола и цигарите.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	19.	Кръвотечение и кръвосъсирване.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	20.	Правата на децата.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	21.	Вредата от алкохола.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	22.	Варицела.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	23.	Енергийните напитки.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	24.	Първа помощ при слънчев и топлинен удар.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	25.	Патриотично възпитание - великите личности.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	26.	Да се движим всеки ден.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	27.	Правила за разделно хранене.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	28.	Информация за коронавирус.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	29.	Български изобретения.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	30.	Часът на Земята.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
	31.	Разговор за приятелството.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб	
		32.	Най-българските празници.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
		33.	Парников ефект.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
		34.	Пролетни празници.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
		35.	Парников ефект.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб
		36.	Замърсители на въздуха.	Va,б	VIa	VIб	VIIa	VIIб

37.	Ролята на човешката дейност за повишаване на CO2.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
38.	Урок по толерантност.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
39.	Удоволствие от ученето.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
40.	Здравословно хранене.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
41.	Здравословно хранене на децата.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
42.	Рециклирането в България.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
43.	Ролята на семейството.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
44.	Видове наводнения.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
45.	Здравни рискове при наводненията.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
46.	Въздействия на шума.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
47.	Земетресенията.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
48.	Световен ден на климата.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
49.	Световен ден на околната среда.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
50.	Как да се грижим за зъбите	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
51.	Спортът е здраве.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
52.	Околната среда.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
53.	Мисия здраве.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
54.	Ценим водата.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
55.	Резерват Сребърна.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
56.	Резерват Беглика.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
57.	Резерват Камчия.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
58.	Медийна грамотност.	Va,б	Vla	VIб	VIIa	VIIб
Г И М Н А З И А Л Е Н						
1.	Какво ще загубя , ако напусна училище?	VIII	IX	X		
2.	Моите права и задължения.	VIII	IX	X		
3.	Социални роли-работа в екип.	VIII	IX	X		
4.	Какво е тероризъм?	VIII	IX	X		
5.	Умеем ли да ценим приятелството?	VIII	IX	X		
6.	ЕС и защита на родината.	VIII	IX	X		
7.	Превенция на насилието.	VIII	IX	X		
8.	Болести предавани по полов път.	VIII	IX	X		
9.	Твоят избор: Защо наркотици?	VIII	IX	X		
10.	Опасен ли е СПИН?	VIII	IX	X		
11.	Великите българи - открития и изобретения.	VIII	IX	X		
12.	Културното богатство на етносите.	VIII	IX	X		

13.	Етнически общности.	VIII	IX	X
14.	Екологично възпитание.	VIII	IX	X
15.	Свободното време, ролята на активната почивка.	VIII	IX	X
16.	Здравето и зависи - моста от алкохола.	VIII	IX	X
17.	Пасивно тютюнопушене - заплаха за непушачите.	VIII	IX	X
18.	Цели и житейски планове. Професия и социален статус.	VIII	IX	X
19.	Култура на хранене.	VIII	IX	X
20.	Основни роли в областта на законодателството.	VIII	IX	X
21.	Десет постижения на наши сънародници.	VIII	IX	X
22.	Опазване на водата.	VIII	IX	X
23.	Сектите и как да се предпазим от тяхното влияние.	VIII	IX	X
24.	Междуполово разбирателство. Красотата на любовта.	VIII	IX	X
25.	Разговор за приятелството.	VIII	IX	X
26.	Наркотиците.	VIII	IX	X
27.	Алтернативни източници на енергия.	VIII	IX	X
28.	Опазване на околната среда.	VIII	IX	X
29.	Социална справедливост и солидарност.	VIII	IX	X
30.	Замърсяване на атмосферата в България.	VIII	IX	X
31.	Основни замърсители на въздуха.	VIII	IX	X
32.	Същност и измерване на безработицата.	VIII	IX	X
33.	Тайната на подаръка.	VIII	IX	X
34.	Емоционална интелигентност.	VIII	IX	X
35.	Доброта и щедрост.	VIII	IX	X
36.	Ефективната комуникация.	VIII	IX	X
37.	Лидерство.	VIII	IX	X
38.	Ефекти и проблеми на глобализацията.	VIII	IX	X
39.	Самообладание.	VIII	IX	X
40.	Стил на комуникация.	VIII	IX	X
41.	Търпение, предпазливост и уравновесеност.	VIII	IX	X
42.	Рециклирането в България.	VIII	IX	X

	43.	Рециклиране на отпадъците.	VIII	IX	X
	44.	Човешкият характер.	VIII	IX	X
	45.	Семейството.	VIII	IX	X
	46.	Полезни и вредни храни за устната хигиена.	VIII	IX	X
	47.	Как да поддържаеме добра устна хигиена?	VIII	IX	X
	48.	Правила за здравословно хранене.	VIII	IX	X
	49.	Резерват Витаново.	VIII	IX	X
	50.	Отбрана на страната и задължения на гражданите на Република България.	VIII	IX	X
	51.	Подготовка на страната за отбрана.	VIII	IX	X
	52.	Гражданско – военни отношения.	VIII	IX	X
	53.	Критична инфраструктура и участие на формированията от въоръжените сили в оказване на помощ на населението.	VIII	IX	X
	54.	Действия на гражданите за оцеляване при терористични действия и война, както и при откриване на невзривени боеприпаси.	VIII	IX	X
II Г И М Н А З И А Л Е	1.	Умеем ли да общуваме?	XI	XII	
	2.	Взаимоотношенията ни. Междоличностни взаимоотношения.	XI	XII	
	3.	Синдром на жестокост и неговите жертви.	XI	XII	
	4.	Прояви на агресивност и насилие, как да се противопоставяме?	XI	XII	
	5.	Аз и другите. Конфликти и хармония.	XI	XII	
	6.	Човешкият характер. Самооценка.	XI	XII	
	7.	Взаимоотношенията учител – ученик –родител.	XI	XII	
	8.	Превенция на тероризма.	XI	XII	
	9.	Трафик на хора.	XI	XII	
	10.	Трудови правоотношения на гражданина.	XI	XII	

Н	11.	Кои са страните от ЕС?	XI	XII	
	12.	Здравословно и балансирано хранене.	XI	XII	
	13.	Зависимост от никотин, алкохол и наркотици.	XI	XII	
	14.	Опасен ли е СПИН?	XI	XII	
	15.	Екологична култура на гражданина.	XI	XII	
	16.	Алтернативни източници на енергия.	XI	XII	
	17.	Защита на собствените и чуждите човешки права.	XI	XII	
	18.	Наркомания. Употреба на психоактивни вещества и зависимости.	XI	XII	
	19.	Хазартът като зависимост.	XI	XII	
	20.	Вредата от алкохола и цигарите.	XI	XII	
	21.	Кръвотечение и кръвосъсирване.	XI	XII	
	22.	Великите български открития и изобретения.	XI	XII	
	23.	Болести, предавани по полов път.	XI	XII	
	24.	Въпроси и отговори относно коронавируса.	XI	XII	
	25.	Опазване на природата.	XI	XII	
	26.	Опазване на въздуха.	XI	XII	
	27.	Междуполовото разбирателство.	XI	XII	
	28.	По какво и как си избираме приятели.	XI	XII	
	29.	Глобално затопляне.	XI	XII	
	30.	Моята професионална реализация.	XI	XII	
	31.	Демократично гражданство.	XI	XII	
	32.	Какво е Глобализацията	XI	XII	
	33.	Ефекти и проблеми на Глобализацията.	XI	XII	
		34.	Пчелите като биоиндикатори на климата.	XI	XII
		35.	Промените в климата.	XI	XII
		36.	Нация и национална държава.	XI	XII
		37.	Възникване на малцинствата.	XI	XII
		38.	Причини за възникване на безработицата.	XI	XII
		39.	Видове безработица.	XI	XII

40.	Потребителско общество.	XI	XII
41.	Асертивно поведение.	XI	XII
42.	Играта на сърдечия се човек.	XI	XII
43.	Емоционална интелигентност.	XI	XII
44.	Кариерно развитие.	XI	XII
45.	Развитие на успешна кариера.	XI	XII
46.	Четири уникални човешки дарби.	XI	XII
47.	Пол и темперамент.	XI	XII
48.	Околна среда и здраве.	XI	XII
49.	Резерват Юлен.	XI	XII
50.	Медийна грамотност.	XI	XII
51.	История на въоръжените сили на България	XI	XII
52.	Съвременни въоръжени сили на Република България.	XI	XII
53.	Българска армия – структура, въоръжение и екипировка.	XI	XII
54.	Участие на въоръжените сили в операции и мисии извън територията на страната.	XI	XII
55.	Приемане на военна служба и в резерва на въоръжените сили на Република България.	XI	XII

Изготвил /комисия в състав:

1. П. Георгиева, старши учител
2. Ил. Пейковска, учител